

van de miasmatische theorie werden de uitdampingen van met name stilstaand water beschouwd als schadelijk voor de gezondheid. De Provinciale Commissie van Geneeskundig Toezicht wees op een ander gevaar van dit water. Naar aanleiding van het uitbreken van de cholera asiatica in 1832 waarschuwde zij voor het drinken van verontreinigd water²³). Een merkwaardig geluid, want in het algemeen werd niet het drinken van vuil water, maar de stank ervan als de voornaamste oorzaak van allerlei ziekten gezien²⁴). Het is dan ook opmerkelijk dat Hoffmann in zijn eerste voorstel de stank wilde beperken en de aanvoer van vers en bruikbaar (drink-) water wilde bewerkstelligen, terwijl het in zijn alternatief nog alleen om het laatste lijkt te gaan.

In de raadsvergadering van 27 februari 1841 werd besloten om een commissie van onderzoek te benoemen²⁵), met als leden: Burgemeester mr. M.C. Bichon van IJsselmonde, de wethouders J. Moll en J.F. Hoffmann en de raadsleden J.P. Havelaar en A. van Rijckevorsel. Voorts werd de Commissie van Beheer gevraagd om twee leden af te vaardigen en werd aan Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland gevraagd om zich met een commissie uit hun midden bij de onderzoekscommissie aan te sluiten²⁶). Willem Nicolaas Rose (1801-1877), vanaf 1839 stadsarchitect van Rotterdam en J.A. Scholten Hz, vanaf 1817 fabriek-landmeter van Schieland en in die functie in 1838 verantwoordelijk voor het ontwerp van het 'Plan van Schieland', werden als adviserende leden aan de commissie toegevoegd²⁷). Onder verwijzing naar het 'Plan van Schieland' verzocht de commissie Rose en Scholten een onderzoek in te stellen. Zij moesten ten eerste de bestaande middelen van versing en doorspuiing onderzoeken en beoordelen hoe de gebreken daaraan konden worden opgeheven. Ten tweede werd hen gevraagd hun ideeën te geven over 'andere en betere middelen, om de binnenstad steeds van vers en drinkbaar water te [kunnen] voorzien en ook het binnenwater te kunnen ontlasten, wanneer de hoge stand van het buitenwater de sluisgang belet, en wel op zoodanige wijze, dat men daarbij niet verplicht zij, om tevens de Rotte en de Schie te moeten ontlasten'²⁸). Met dit laatste gaf de commissie een nieuwe randvoorwaarde aan voor het ontwerp.

Op 22 juli 1841 zonden Rose en Scholten de burgemeester het verlangde rapport. Hierin voldeden Rose en Scholten aan het eerste deel van hun opdracht. Merkwaardig genoeg stelden zij een vijftal ingrepen voor, welke ook al voorkwamen in het 'Plan van